

Voorwoord

Met deze begroting voor 2024 willen we een solide basis leggen voor een toekomst waarin we als waterautoriteit onze steeds complexer wordende taken aanpakken.

Om te kunnen blijven zorgen voor veiligheid en voldoende en schoon water is het nodig dat we een flinke stap zetten. We verwachten dat er het komende jaar €203 miljoen nodig is voor het betalen van alle waterschapswerk. Daarbij hoort dat we doorpakken in kwesties die in het verleden zijn vooruitgeschoven. Tegelijk willen we energie steken in ontwikkelingen die waardevol zijn voor de samenleving in ons werkgebied.

Veranderend klimaat

Het veranderende klimaat vraagt om scherpe keuzes en grote aanpassingen in ons watersysteem. We moeten extra investeren in maatregelen voor het verbeteren van de waterkwaliteit en om water vast te houden, te bergen en te verdelen. De samenleving vraagt van ons dat wij hierin als waterautoriteit het voortouw nemen. Die verantwoordelijkheid nemen we met overtuiging, maar we hebben daarbij anderen nodig.

Dat is in de eerste plaats onze omgeving. Gebiedsgericht samenwerken is een belangrijke pijler onder onze ambities. We zetten onze kennis en expertise in om met direct betrokkenen te zoeken naar toekomstbestendige oplossingen, zonder onze eigen doelen en planning uit het oog te verliezen.

Andere overheden

De manier waarop we optrekken met andere overheden leggen we vast in heldere afspraken. Zo werken we nauw samen met provincie en gemeenten in het Veenweideprogramma en het Fries Programma Landelijk Gebied. Leidraad daarbij is voor ons de visie Fryslân Klimaatbestendig 2050+. Deze 'blauwe omgevingsvisie' werken we in 2024 verder uit.

De serieuze opgaven waarvoor we staan overstijgen de draagkracht van afzonderlijke waterschappen. Daarom zetten we in op internationale kennisuitwisseling en ontplooiën we in 2024 een lobbystrategie richting Den Haag en Brussel. We proberen invloed uit te oefenen op het beleid en richten ons op cofinanciering van onze projecten uit bestaande en nieuwe budgetten.

Slimme technieken

We richten vanaf 2024 een nieuw onderhoudsmanagementsysteem in, dat gaat helpen bij het verbeteren van het beheer van onze assets: de grote en kleine waterstaatswerken die samen de fysieke infrastructuur vormen van Wetterskip Fryslân. Dat is belangrijk voor kostenbeheersing en het vooruitzicht dat er mogelijk fundamenteel andere keuzes nodig zijn voor een toekomstbestendig watersysteem.

Slimme technieken gaan een grotere rol spelen in ons werk. Om het toezicht op het slootonderhoud duurzaam en betaalbaar uit te voeren zetten we bijvoorbeeld in op artificiële intelligentie. Hiermee kunnen we veel efficiënter controles uitvoeren op basis van lucht- of satellietbeelden.

Primaire en regionale keringen

In 2025 krijgen we de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van alle primaire keringen die ons werkgebied scheiden van IJsselmeer, Waddenzee en Noordzee. We nemen dan in principe de laatste schakels (dijk en duin op Vlieland en de duinwaterkeringen van Terschelling en Ameland) over van Rijkswaterstaat. De details en de te verwachten kosten van deze overdracht werken we uit in 2024.

We gaan voort met de voorbereiding van de versterking van de dijk tussen Koehool en Zwarte Haan en de keringen op Schiermonnikoog. Op het vasteland pakken we 35 kilometer aan regionale keringen aan.

Opvangen en vasthouden

Vele grote opgaven komen samen in het beheer van de Friese boezem en de deelsystemen. Het omgaan met wateroverlast en -tekorten zal een leidend thema zijn in het nieuwe boezemplan waaraan we in 2024 beginnen. Hierin denken we na over het vergroten van de gemaalcapaciteit aan de Waddenzee. Dat kan ons helpen in perioden van wateroverlast.

Net zo belangrijk is het om in natte tijden water vast te houden. We gaan na hoe we op de hogere zandgronden meer water kunnen conserveren en verstrekken subsidie voor maatregelen die hier aan bijdragen. We actualiseren in 2024 ons beleid voor grondwateronttrekkingen. Met It Fryske Gea werken we aan het inrichten van de Bouwepet als bergingsgebied voor boezemwater. In het project Wielsicht leveren we een zomerpolder op die kan dienen als noodberging.

Toekomstvisie Waterzuiveren

We geven de aanzet voor een Toekomstvisie Waterzuiveren die in 2025 klaar is. Hoofdvraag is hoe we noodzakelijke renovaties kunnen combineren met verduurzaming en de ambitie om grondstoffen terug te winnen. We evalueren wat we nu doen, kijken wat er aan nieuwe regels op ons afkomt en onderzoeken hoe we met extra nazuivering meer probleemstoffen, zoals medicijnresten, kunnen afvangen.

In Heerenveen nemen we in 2024 de nieuwe ontwateringsinstallatie voor zuiveringsslib in gebruik. We werken toe naar besluitvorming over de toekomstige eindverwerking van datzelfde slib. Inzet hierbij is de terugwinning van fosfaat.

Kaderrichtlijn water

We zijn kwaliteitsbeheerder voor alle oppervlaktewateren in ons werkgebied. De 24 waterlichamen die onderdeel zijn van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) hebben een extra beschermde status. Eind 2027 moeten we maatregelen hebben uitgevoerd om te voldoen aan een reeks doelen op het gebied van ecologie en chemie. In 2024 werken we door aan ons uitvoeringsprogramma en zetten we in op de aanpak van verontreiniging aan de bron. Om vast te stellen of we op koers liggen, voeren we in 2024 een evaluatie uit.

'Mei-inoar wurkje'

De voorbeelden hierboven illustreren hoe we in al onze taakgebieden inspelen op maatschappelijke en klimatologische ontwikkelingen. We nemen initiatief en zoeken naar samenwerking met andere partijen. Dat past bij het motto van het in 2023 gesloten coalitieakkoord: 'Mei-inoar wurkje oan wetter, foar no en foar letter!'

Luzette Kroon
Dijkgraaf

Oeds Bijlsma
Secretaris-directeur